

Acces dificil la informațiile de interes public

Orică persoană fizică sau juridică, română sau străină, poate cere informații de interes public. Solicitantul nu trebuie să își justifice în niciun fel cererea, întrucât accesul la informații este liber.

Informațiile pot fi solicitate verbal, direct la sediul instituției/autorității publice sau regiei autonome, unde trebuie să existe un compartiment/birou de informare sau cel puțin o persoană special desemnată.

O altă modalitate este aceea a formulării unei cereri expediate prin poștă cu confirmare de primire sau depusă la sediul instituției/autorității publice sau regiei autonome, cu număr de înregistrare. Cererea scrisă poate fi făcută pentru comunicarea oricărui tip de informații de interes public, inclusiv a celor care se comunică din oficiu. Autoritatea sau instituția publică are obligația de a răspunde în anumite termene (vezi caseta).

Răspunsuri refuzate

În situația refuzului tacit sau exprimat în scris și motivat de a răspunde, se poate depune reclamație la conducătorul autorității, în termen de 30 de zile de la data luării la cunoștință de către persoana interesată. Dacă reclamația este întemeiată, răspunsul va fi dat în 15 zile de la depunere și va conține informațiile solicitate, precum și menționarea sancțiunilor disciplinare aplicate funcționarului vinovat.

Dacă persoana în cauză este nemulțumită de răspunsul autorității, poate depune o plângere la secția de contencios administrativ a tribunalului în a cărui rază își are domiciliul fie persoana vătămată, fie autoritatea/instituția publică. Plângerea poate fi făcută în termen de 30 de zile de la data expirării termenelor prevăzute de lege pentru a se comunica răspunsul la solicitările de informații de interes public. Instanța poate obliga autoritatea să furnizeze informațiile solicitate și să plătească daune morale

și sau patrimoniale. Efectuarea tribunalului este supusă recursului, care se judecă la Curtea de Apel.

Articolul 5 din Legea nr. 544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public, conține numai acele informații pe care autoritățile și instituțiile publice sunt obligate să le comunice din oficiu, și ca atare aceste prevederi nu au caracter exhaustiv, existând și alte informații și documente de interes public în privința cărora există aceeași obligație de a fi puse la dispoziția cetățenilor.

Jurisprudența și doctrina au susținut aplicarea instituției abuzului de drept pentru acei solicitanți de informații publice care nu utilizează prevederile Legii nr. 544/2001 în scopul pentru care acestea au fost adoptate, ci în scop de șicană, îngre-

Capital TG - 46

DAUNE MORALE
Dreptul la informație este un drept nepatrimonial, astfel încât încălcarea lui atrage în mod automat acordarea de daune morale, iar cuantificarea daunelor este un proces complex și cu criterii de stabilire ce depind de gravitatea încălcării, situația de fapt, dreptul încălcat, precum și de alți asemenea factori.

TERMENE DE RĂSPUNS

Autoritatea sau instituția publică trebuie să răspundă în termen de:

- 10 zile lucrătoare de la depunerea cererii;
- 30 de zile lucrătoare, în cazul în care durata necesară pentru identificarea informației solicitate depășește zece zile, dar instituția are obligația să anunțe acest fapt în termen de zece zile – în această situație, informațiile solicitate au caracter complex;
- 5 zile lucrătoare, dacă informația solicitată este considerată a fi o informație exceptată de la liberul acces.

unând atât activitatea instituțiilor și autorităților publice, în general, cât și pe cea a instanțelor de judecată, în particular.

Excepții

Există totuși excepții de la accesul liber al cetățenilor la informațiile de interes public, prevăzute în Legea nr. 544/2001:

a) informațiile din domeniul apărării naționale, siguranței și ordinii publice, dacă fac parte din categoriile informațiilor clasificate, potrivit legii;

b) informațiile privind deliberările autorităților, precum și cele care privesc interesele economice și politice ale României, dacă fac parte din categoria informațiilor clasificate, potrivit legii;

c) informațiile privind activitățile comerciale sau financiare, dacă publicitatea acestora aduce atingere dreptului de proprietate intelectuală ori industrială, precum și principiului concurenței loiale, potrivit legii;

d) informațiile cu privire la datele personale, potrivit legii;

e) informațiile privind procedura în timpul anchetei penale sau disciplinare, dacă se periclitează rezultatul anchetei, se dezvăluie surse confidențiale ori se pun în pericol viața, integritatea corporală, sănătatea unei persoane în urma anchetei efectuate sau în curs de desfășurare;

f) informațiile privind procedurile judiciare, dacă publicitatea acestora aduce atingere asigurării unui proces echitabil ori interesului legitim al oricăreia dintre părțile implicate în proces;

g) informațiile a căror publicare prejudiciază măsurile de protecție a tinerilor.

Excepțiile prevăzute de art. 12 din Legea nr. 544/2001 sunt de strictă aplicare și interpretare, astfel încât autoritatea sau instituția publică va manifesta probabil prudență în invocarea acestora ca motiv al refuzului de furnizare a informațiilor de interes public. ■

★ Ar trebui să-i spună cineva lui tanti Madam Multimedia, din reclama la Al*ex, că degeaba îl ceartă pe bărbac'su că lasă lumina aprinsă în cămară dacă pentru a-i dovedi asta aprinde alea paispe televizoare, care consumă de cinci ori mai mult.

★ Am prins de multe ori revizie pe TVR; adică pe ecran apare spectrul acela de culori și scrie: „02,00-06,00 REVIZIE TEHNICĂ”. Numai că, într-una din nopțile trecute, am observat următoarea chestie. Pe TVR 2 transmisia s-a întrerupt la vreo cinci minute după ce picase pe TVR 1, iar pe TVR Cultural la vreo încă cinci minute după TVR 2, cel deja înfiriat. Și asta, vă repet, deși pe toate scria clar „02,00-06,00...”. Abia acum m-am prins: e normal ca TVR 2 să fie în urma lui TVR 1; iar în privința Culturalului, știu cu toții că intelectualii se culcă mereu mai târziu decât excavații.

★ L-am văzut pe Ceaușescu, foarte tânăr, la o ședință, supărat rău de tot pe regizorii din vremea aceea. Spunea că văzuse un film în care cineva fura, iar chestia asta – furtul – nu ar exista, de fapt, decât în mintea bolnavă și răuvoitoare a regizorului. După ce și-a manifestat din nou dezacordul cu viziunea artistică respectivă, în încheiere, Cească a spus cam așa: „...și asta le puteți spune că le-am zis-o eu...”. Vezi, dom'le, că omul avea curajul propriei opinii. Nu era deloc un ipocrit din ăla care te vorbește pe la spate. Deci uite, nene, că și pe vremea aceea, în care ne tot plîngeam de cenzură, la televizor se puteau spune lucrurile deschis și franc. Mă gândesc însă cum ar fi fost să spună: „Băi, da' vă rog eu, nu-i spuneți lui ăla că am zis eu. Că n-aș vrea să mă pun rău cu el. Cine știe cînd mai am nevoie de el?”.

★ Aflu de la știrile PRO TV că „Dică a rămas interzis de entuziasmul fanilor” de la noua sa echipă, Catania. Chiar așa de mult teren a cîștigat argoul? Mîine-poimîine vom afla că Dică „a avut bulan” de a reușit să plece de la Steaua, deși Becali spusese, „la ho-ha”, că nu vrea să-l dea. E ciudat cum, în timp ce limbajul birocrățiilor marketingari, care conduc politica acestor televiziuni, se rafinează înspre o afaceră stratosferică, româna servită

pe post face firîș prin mahala. Parcă ar fi bine să interzicem ca „Dică să mai rămînă interzis”, fie și de un entuziasm binevoitor.

★ În timp ce reporterul Antenei 1 ne povestește că Festivalul de pirotehnie a debutat pe muzica lui Gheorghe Zamfir, pe ecran se văd focuri de artificii cu muzică rusească în fundal, mai exact *Kalinka*. Nu cred că Putin i-a dat lui Zamfir drepturile pentru *Kalinka*, poate ca rest la factura de gaze recent scumpită. Sau poate că nu era chiar un festival de pirotehnie, ci tancuri rusești care făceau iar manevre eliberatoare?

★ Am observat din greșeală că celebrul serial pentru pensionari *Tînăr și neliniștit* nu s-a terminat. Probabil că deja actorii s-au mutat împreună în studiouri și își trăiesc viața în mod normal. Sigur, o dată sau de două ori pe săptămîină au invitați la masă o familie de prieteni cameramani, care filmează și dau pe post imagini de la întîlnirile lor.

★ M-a pus pe gînduri semnificativ o știre de la PRO TV, care anunța, pe un ton optimist, că în Bolivia țărani au început să nu mai fie așa de interesați de culturile de coca. Țara e în criză alimentară, iar ei își cultivă în continuare pămînturile cu arbuști de coca. Nasol e că mălaiul de frunze nu prea mai poate fi exportat așa de ușor în State din cauza blocajului luptătorilor antidrog. Păi, și-atunci, de ce nu fac țărani bolivieni o mămăligă de coca cu puțină brînză și să vezi ce fericiți or să fie după masă.

★ Munca rodnică și sîrguința sînt răsplătite; așa am învățat la școală și chiar așa este. De exemplu, reporterii speciali care s-au chinuit și au transmis atîtea zile de la Ștefănești, Ilfov, cînd cu fraudarea alegerilor, cu panarama, cu scandalul, cu repetarea scrutinului, cu toate: ei au muncit, au fost vrednici, deci au primit și un bonus! Credeți dumneavoastră că în condiții normale, la așa țară mare, un avion AN-2 defect n-ar fi putut găsi alt loc de prăbușire decît la Ștefănești, Ilfov?

★ În cîntecul împlinirii a 40 de ani de Uniune Vamală Europeană, s-a desfășurat un fel de campionat de fotbal între vameși. Poate că am văzut eu greșit la știri, la Realitatea, dar am avut senzația că la fiecare fază mai fierbinte ata-

canții încetineau nițel în dreptul fundașilor adverși, discutau ce discutau și, dacă se înțelegeau, treceau. Dacă nu, erau controlați la sînge.

★ Două știri de interes național, duminică dimineață, la Realitatea: „Președintele Băsescu la Neptun” și „Mamaia – record de turiști”. Două știri, ilustrate cu aceleași binevenite imagini de pe plajă. De-acum, cameramanii au căpătat experiență și împing rafinamentul pînă la limite extreme: fac *zoom* pe cîte un copilăș nevinovat, care se joacă frumos cu păsărelele în nisip, încît să se vadă bine într-un colț și țîțele goale ale unei tinere care se unge cu alifie. Un singur reproș am să le aduc: doamna aia blondă din prim-plan, cu slip roz și părul strîns, n-ar fi meritat, zic eu, atîtea minute de promovare, că le avea cam meduze!

★ Sîmbătă seară am aflat de la știri că în Chile erupe vulcanul Llaima și că, din cauza asta, s-a dat alarmă de cod roșu. Cod roșu s-a dat și la noi, deși nu avem vulcani care să erupă. Cum e la codul roșu de erupție, se bagă reporterii în crater să transmită în direct? Babele din satele afectate înoată prin lava topită, să-și salveze găinile și bibilicile de la înec?

★ Ziceau la televizor, în weekend, că, din cauze tehnice, toate trenurile rapide care circulau între București Nord și Valea Prahovei se anulează, începînd cu 8 iulie. Mișto: de-acum ne vom putea lăuda și noi că i-am ajuns pe japonezi și că avem trenuri suspendate!

★ Mircea Geoană le-a numit pe femeile din PSD „amazoane”, iar lor nu le-a prea convenit, după cum ziceau la Realitatea, duminică. Mai mult, a dovedit că habar n-are de meandrele din sufletul feminin, criticînd imaginea bunăciunilor din politică apărute prin tabloide cu decolteul la vedere și fusta scurtă. Cred că toate femeile din PSD trecute de o anumită vîrstă visează în secret să se mențină și să arate ca arhetipul incriminat de domnul președinte. Și în vreme ce multe doamne pesediste poate și-ar dori silicoane, hop și Geoană cu apelativul „amazoane”, care, după cum se știe, își tăiau o țîță ca să poată trage cu arcul!